

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 3, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 137.

V Ljubljani, v soboto 18. junija 1892.

Letnik XX.

Vabilo na I. slovenski katoliški shod!

Slovinci! Izredni časi imajo izredne potrebe, katere zahtevajo izrednega, nenavadnega delovanja. Dandanes imamo take čase. Današnje dōbo smemo imenovati nekako pripravljanje na odločilni boj med Kristom in Antikristom, med načeli krščanskimi in protikrščanskimi.

Nasprotniki-brezverci dobro umevajo svojo nalogo. Marljivo se zbirajo, razumno se organizujejo in primerno si razdeljujejo delo. Vsled tega živahnega delovanja je njih moč velika. Večinoma povsod so si pridobili v svojo oblast vzgojo človeštva, zakonodajalne zbornice, časopise, meč in denar.

Dasi se nasledki brezverstva kažejo v nevljudnih, žalostnih podobah ne le v duševnem, marveč vzlasti tudi v gmotnem oziru, vendar je človeštvo vzgojevano po brezverskih načelih duševno že tako onemoglo, da še vedno dere za njim v svoj — propad.

Tej razjedajoči sili nasproti deluje že 19 vekov katoliška cerkev. In ko dandanes gleda te žalostne razmere, toži, kakor nekdanj Gospod, rekoč: „Množice se mi smilijo“. Zato cerkev kliče na delo vse svoje zveste: „Zbirajte se, družite se, delajte, da rešite, kar je rešiti mogoče!“

Tako kliče Leon XIII., slavnovladajoči papež, katoličane na delo. Med drugim priporoča jim v ta namen vzlasti katoliške shode, kjer se javno razodeva katoliška zavest, odkoder se katoliško prepričanje in delovanje tako uspešno razširja med ljudstva.

Hvala Bogu, da med Slovenci brezverstvo nima onega pogubnega vpliva, kakor drugod. A tajiti ne smemo in ne moremo, da tudi med Slovence sili brezverski duh. Nevarnost je vedno večja, zato treba delovati o pravem času, da se poživlja in prenavlja tudi v prihodnje katoliško prepričanje in katoliško življenje v vseh slojih slovenskega ljudstva.

Ta misel je rodila prepričanje, da je tudi za Slovence potreben katol. shod. — Osnovni odbor, ki se je ustanovil v ta namen, dovršil je najpotrebnejše priprave in danes stopi pred Slovence ter jih vabi na I. slovenski katoliški shod, ki se bo vršil v Ljubljani dne 30. in 31. avgusta t. l. po točno določenem programu.

Slovinci! I. slovenski katoliški shod v Ljubljani naj spričuje, da živi med nami še vedno isto katoliško prepričanje, s katerim se je naš narod odlikoval vsa stoletja, odkar je vstopil v katoliško cerkev. Ta shod naj bo svetu porok, da Slovenci tudi v sedanjih časih ostanemo zvesti načelom katoliške vere, ter da smo pripravljeni vse storiti, da ta načela ostanejo v veljavi pri našem ljudstvu za vselej.

V ta namen pa nam treba: **Jasnosti o naših namenih in sredstvih.** — Medsebojni razgovori umnih zbranih mož na katoliškem shodu k temu gotovo mnogo pripomorejo.

Treba nam je **navdušenja za našo sveto stvar.** In kaj naj nas bolj navdušuje, kakor v obilnem številu zbrani rojaki, ki so v svojem prepričanju in v svojih namenih vsi enega duha in enega srca, pripravljeni, da ponesejo seboj sklepe katoliškega shoda ter jih širijo in jim veljavo pridobivajo med drugimi svojimi rojaki!

Treba nam je pred vsem **jedinosti in složnega delovanja.** — Osnovni odbor vabi zato **vse Slovence** na katoliški shod ter bo še posebno povabil **vse zakonodajalne zastopnike slovenskega ljudstva. Za slogo na podlagi načel katoliške vere delovati, za to jedinstvo navduševati, to je posebno važen namen katoliškemu shodu.** Najlepše bi bil dosežen namen I. slovenskega katoliškega shodu, ko bi bila dosežena ta jedinstvo med Slovenci. **Naj bi pač vsak zavedni Slovenec deloval na to, da se taka jedinstvo vstvari in ohrani med Slovenci, ker le v tej jedinstvu je mogoče v resnici koristno delovati za naš narod, le v tej jedinstvu je mogoče narodu slovenskemu ohraniti njegov narodni obstanek.**

Katoličani Slovenci! Pridite v obilnem številu na I. slovenski katoliški shod. Razpravljale se bodo na tem shodu stvari, ki zanimajo vsakega zavednega Slovenca.

Kmet, rokodelce in delavec, prijatelj šole, vede in umetnosti, pospeševatelj poštenega tiska in katoliškega življenja, z besedo: vsak pravi prijatelj dušnega in gmotnega napredka med Slovenci našel bo na katoliškem shodu mnogo zanimivega in koristnega.

Katoliški Slovenci pokažimo na I. slovenskem katoliškem shodu, **da smo in da vedno ostanemo zvesti sinovi svojemu Bogu in svojemu domu ter da hočemo, kakor to zahtevajo sedanje razmere, na podlagi načel naše katoliške vere, skupno in jednotno delovati za duševni in gmotni napredek svojega ljubljene naroda!**

V Ljubljani, dne 18. junija 1892.

Osnovni odbor za I. slov. katol. shod.*)

*) Osnovni odbor uljudno prosi sl. uredništva slovenskih listov, da blagovolé ponatisniti to vabilo.

LISTEK

Grof Rossi.

Po Leonu Taxilu prevel F. H.
(Konec.)

Dne 14. so se zbrali karbonarji v gledišču „Capranica“. Hoteli so Rossi-ja umoriti pri vходу v državno palačo. Morilec so žrebi določili; moralo jih je biti 5 do 7. Sante Constantini je bil prvi na vrsti. Pripoveduje se, da so si preskrbeli zarotniki iz bolnišnice „San Giacomo“ mrljca Rossi-jeve velikosti. Prinesli so ga v glediščno dvorano, privezali ga in Constantini se je vadi, da bi gotovo zadel glavno žilo na vratu (coup de l'artère carotide). Tako moriti se uče v najvišjih stopinjah; kmalu bodo videli, v čem obstoji. Da bi bilo pri odprtju parlamenta pred državno palačo vse mirno, je hotel Rossi razpostaviti svoje zveste karabinerje, ali ve-

čina ministrov je bila zoper, češ, da zadošča meščanska garda.

V teku dopoldanskih ur dne 15. novembra je dobil minister več svaril od raznih strani. Zanimljivo je odgovarjal: „Ne bodo se upali.“ — Med drugimi damami, ki so mu pisale, je bila vojvodinja Rignano: „Nikar ne izhajajte, Vas bodo umorili.“ Zastonj se je trudila grofinja Rossi, pridržati ga doma, zastonj ga je svaril Pij IX. sam. Obiskal jih je v Kvirinalu: „Vaše življenje je v nevarnosti.“ — „Ne bodo se upali,“ ponavlja grof. — „Bog daj!“ odgovarjajo sveti oče, „vendar pa sprejmite še moj blagoslov, ki ga Vam s celo dušo podeljujem.“ In sveti oče so blagoslovili onega, ki je šel kot pravi junak v smrt.

Ko je sobane papeževe zapustil, prejel je še silno svarilo od msgr. Morini-ja. Izreče: „La causa del Papa è la causa del Dio; andiamo.“ — „Zadeva papeževa je zadeva božja, pojdemo!“

Seja v zbornici je bila določena na 1. uro. Od 9. zjutraj so prihajali zarotniki v trumah. Njih načelnik, br. Grandoni, v uniformi z mečem, je okoli hodil, da bi se prepričal, če so vsi bratje na svojih mestih. Prostožidarji se niso s svojim činom skrivali; glasno so se o njem pogovarjali, letali so sem ter tja ter gledali v stran, od koder bi bil mogel priti minister, kakor da bi bilo šlo za zverino. Oči vseh so bile obrnjene v Grandoni-ja. Notri v palači so se že bili zbrali poslanci večinoma, na tribunah je bilo vse prenapolnjeno, ker vsi so bili radovedni slišati slovečega državnika govor, o katerem je on sam rekel nekaj dni popreje: „Ako bode imel čas dokončati svoj dobro pripravljeni govor v blagor Italije, potem ne bo več na tem polotoku prostora za demagogične spletke.“

Ker je čul voznik, Jože Deque, med vožnjo sumljiva znamenja ter videl sumljive ljudi sem ter tja letati, hotel je konje ustaviti, ali njegov gospod mu ukaže, naprej voziti.

Državni zbor.

Z Dunaja, 17. junija.

Predsedništvo v škriplcih.

Poročal sem o čudnem načinu, kako je predsedništvo zadnjič odklonilo prečitavanje Hauckove interpelacije zaradi konfiskovanja nekaterih listov. Pristavljal sem, da pride reč skoraj gotovo v današnji seji v razgovor. To so sploh pričakovali skoraj vsi poslanci, ali pred začetkom seje se je trdilo, da je reč poravnana in da pričakovane razprave v tej zadevi ne bo. Ali prišlo je vendar tako, kakor sem napovedoval.

Ko so bili izročeni nekateri nujni predlogi glede državne podpore za okraje Znojmo, Kromav, Amstetten in Scheibbs, kjer je toča te dni silno veliko škode napravila, vstal je doktor Smolka in v imenu predsedništva naznanjal, da ima po § 57. pravilnega reda pravico, odrekati čitanje interpelacij ali njih posameznih odstavkov, ki žalijo spodobnost in pravost, ali obsegajo kaj kaznjivega. Zoper take odredbe predsedništva ni nobene pritožbe; zato tudi ni dovolil glasovanja o predlogu dr. Vašaty-a. Obžaluje pa, da zaradi velikega nemira ni slišal besed Hauckovih, ki je želel, da naj se prečita njegova interpelacija z izpuščenjem spodtakljivih odstavkov. Tej želji hoče sedaj ugoditi, omenjati pa mora, da hoče interpelacijo izročiti justičnemu ministerstvu z izpuščenimi odstavki konfiskiranih listov vred.

Zapisnikar Hütter prečita nato interpelacijo izpuštvši od predsedništva prečrtane odstavke.

Poslanec Hauck se oglasi k besedi, ali predsednik mu reče, da mu ne dá besede, ako želi govoriti o tej zadevi. (Živahno nasprotovanje.) Takoj se k besedi oglasita poslanec Pernerstorfer in Steinwender, katerima pa dr. Smolka vnovič zagotavlja, da o tej stvari ne dopušča nobene razprave. Vsled tega nastane še večji nemir in še glasnejše oporekanje.

Pernerstorfer, Steinwender in Pacak prosijo vnovič besede, ali vnovič zagotavlja predsednik, da jim v tej zadevi ne more dati besede. Čujejo se še živahnejši klici: To ne gre, to je nasilstvo! Dr. Vašaty pa naravnost trdi, da se mora o vsakem predlogu glasovati, in Pernerstorfer pristavlja, da močje kaj sacega ne trpé pri svojih shodih. Ker je nemir in hrup čedalje hujši, predsednik dovoli besedo poslancu Haucku, ki odločno oporeka takemu razlaganju pravilnega reda, da bi se konfiskirani odstavki ne smeli čitati; kar se dandanes konfiskuje, še ni kaznjivo. Živahno odobravanje sledi tem besedam in čujejo se glasovi, da naj zbornica razsodi o tej stvari. Na vsak način pa je treba stopiti na noge in hiši prepustiti razsodbo, ali naj se omenjeni odstavki izpusté ali ne. (Dr. Vašaty: Zbor sam ima pravico o tem razsoditi.) Treba je že skoraj omejiti samovoljstvo državnih pravdnikov. Odločno oporeka trditvi, da bi omenjeni odstavki žalili spodobnost in pravost, in v dokaz te trditve čita nekatere stavke, nad katerimi se je spodtikalo predsedništvo in jih ni pustilo brati. Če predsedništvo neče dovoljevati čitanja konfiskiranih odstavkov, naj se spremeni pravilni red. (Živahno odobravanje.)

Za njim se oglasi Vašaty, češ, da gre tu za neko reč, ki zadeva celi državni zbor brez razločka strank. Če se interpelacije ne smejo čitati, potem je interpelacijska pravica uničena. Potem dokazuje

iz pravičnega reda, da predsedništvo nima pravice odrekati čitanja interpelacij, ki se po določbi pravičnega reda morajo vse prečitati, k večjemu sme predsedništvo zahtevati tajno sejo, ako se mu zde nekateri odstavki spodtakljivi. Konečno predlaga, da naj se prečitajo tudi izpuščeni odstavki Hauckove interpelacije.

Tretji govornik je bil dr. Plener, ki pa tudi ni mogel opravičevati predsednikovega ravnanja. Po njegovem mnenju ima sicer predsedništvo pravico, razsoditi ne samo o govorih, ampak tudi o pisemnih izjavah, ali se v njih kaj kaznjivega nahaja. Ali dotično mora biti v istini kaznjivo, kar pa o konfiskiranih člankih ne velja vselej, ker se v Avstriji dostikrat konfiskujejo reči, ki niso kaznjive. Treba je torej predsedništvu zaupati, da bo odklanjalo le čitanje v istini kaznivih odstavkov, odločno pa mora oporekati, da bi bilo kaznjivo vse, kar je bilo konfiskovano, in da bi se zaradi tega v zbornici ne smelo čitati. Vašaty-a pa prosi, da naj bi ne zahteval glasovanja o svojem predlogu, ker bi bil to nekak predsodek za poznejše čase in se je Hauck zastran čitanja sporazumel s predsedništvom.

Dr. Pacak ugovarja Plenerju, da bi zbornica odobrvala izjavo predsedništva; nihče je ne more odobrati, ker je v jasnem nasprotju z določbami pravičnega reda. Predsedništvo hoče pravični red konfiskovati; enkrat tako konfiskacijo nasvetuje podpredsednik Kathrein, enkrat podpredsednik Chlumecky. (Veselosť.) V enakem smislu govori Kaiser in pravi, da je vse tega krivo klerikalno-liberalno predsedništvo, kateremu je treba zobe pokazati. Tudi dr. Fuss se danes zopet oglasi in hvalo poje Plenerju, da se je potegnil za parlamentarno svobodo; ali če Plener pravi, da bi bil predsodek, ako bi se glasovalo o predlogu dr. Vašaty-a, temu nasproti on (govornik) trdi, da bi bil enak predsodek za prihodnost, ako bi obveljali nazori, ki jih je Plener v tej zadevi naglašal. Če bi imelo po Plenerjevi misli predsedništvo pravico zabranjati nepovoljne interpelacije, smel bi predsednik od poslancev zahtevati, da naj mu dajo prej svoje govore v presojo in morda tudi svoje predloge. To bi bila preventivna cenzura, ki nikakor ne sme in ne more obveljati. Zato stavi samostojni predlog, da naj se izjava predsedništva izroči odseku za premembo pravičnega reda, ki naj se na ta slučaj ozira pri sestavi novega pravičnega reda.

Ko je govoril še dr. Kaizl in v imenu Vašatyjevem povdarjal, da umakne svoj predlog, ako se zbornica zaveže, da hoče to stvar vrediti, predsednik sklene dotično razpravo z obljubo, da hoče Fussov predlog izročiti omenjenemu odseku. Tako je bila dovršena ta dveurna razprava, katere ne bi bilo treba, ako bi se ne bilo predsedništvo s svojo prepovedjo zadnjič prenašlo. Ali je bil tega prenašanja res kriv podpredsednik Chlumecky, kakor so trdili nekateri govorniki, ne vem, to pa je gotovo, da današnja razprava ni bila častna za naše predsedništvo.

Prečitanih je bilo še nekaj danes izročenih interpelacij, potem se je pričela posebna obravnava o stavbenih obratih, pri kateri sta se po nasvetu grofa Pininskega 1. in 7. paragraf ob enem razpravljala. Zallinger je nasvetoval premembo § 1 v tem smislu, da naj se sprejme med stavbene obrtnike tudi koncesijonirani zidarji, tesarji in kamnoseki, in je svoj predlog temeljito opravičeval. Za njim je Siegmund zagovarjal § 1, kakor ga nasvetuje ve-

čina obrtnega odseka. Ker je oglašeni več govornikov, in je za 7. uro zvečer napovedana seja valutnega odseka, naznanjal je predsednik, da hoče sejo skleniti. Zallinger bi bil pa rad imel nadaljevanje seje, pa je ostal s svojim predlogom v manjšini.

Prihodnja seja bo v torek 21. t. m., ker pride § 1. in 7. v tej seji na glasovanje, pričakujejo poslanci, da se dotlej povrnejo vsi tovariši, katerih iz katerega koli vzroka ni na Dunaju.

Vravnava valute.

Z Dunaja, 15. junija.

V.

Cele tri dni je trajala razprava o prvem članu I postave, vendar je konečno v današnji odsekovski seji prišlo do odločbe, oziroma glasovanja. Kakor sem že poročal, nasvetoval je poljski posl. Krainski, da se rabi beseda „vrednota v kronah“, ne „vrednota v zlatu“. Za ta nasvet so se posebno toplo potegovali v svojih govorih poslanci iz raznih političnih skupin. Sploh se mora konstatovati, da ga ni enega kluba, kojega člani bi bili edini v mnenju valute.

In v istini, za Krainskega nasvet sta govorila levičarja Neuwirth in Suess, poleg teh dveh konservativca dr. Ebenhoch in baron Morsey, dalje dva Mladočeha, ko je tretji od njih govoril za vladni predlog, zlato veljavo. Rumunec baron Styrcea se je izrekel sicer odločno za zlato vrednoto ter navajal razmere, kakeršne so bile pred vravnavo valute v kraljestvu Rumuniji in sedaj po srečno dovršeni vpeljavi zlate vrednote. Ker biva blizu na meji in ima tudi v Rumuniji nekaj svojih posestev, pravi, kako negotov je bil položaj za posestnike vsled vedne menjave azijske, kar je vplivalo, da je izvoz njih žita silno trpel, ker nihče ni mogel nakupiti žita v večji meri, v bojazni in negotovosti, kaka azijska bode tedaj, ko bo nakupljeno žito prodal. In res so bile nastale cele krize in poljedelstvo je silno trpelo. Res je, da je mala država z izredno velikimi žrtvami vredila zlato vrednoto, pa sad njen je sedaj očividno in žitni trgovci, ki so popred zaradi negotove azijske morali na širši podlagi zračunati ceno, kakeršno so obečali poljedelcem, morejo sedaj gotoveje sklepati svoj računski preudarek ter tudi poljedelcem dajajo boljše cene. Za njim se je oglašil k besedi poslanec Fuss, ki praša finančnega ministra, ali je kaj na tem resnice, da on stavi kabinetno vprašanje zaradi tega, da se sprejme beseda „vrednota v zlatu“, namesto, kakor nekateri želijo, „vrednota v kronah“.

Finančni minister, ki se je vrnil v sejo od avdiencije pri cesarju, je odgovoril s precej rezkimi besedami, kakeršnih navadno od njega ne čujemo, ter opozarjal, kako slab vtis bi od poslanca Krainskega nasvetovana beseda „vrednota v kronah“ ne le v državi, ampak še posebno v inozemstvu napravila, ker tolmačili bi, da avstrijska država ni odkritosrčna, da le na videz govori o vpeljavi zlate vrednote, da pa skriva pridržuje odprto pot, da se zopet vrne k srebrni vrednosti, dovoli prosto kovanje srebra in bo svojim upnikom izplačevala obresti le v srebru, katero je tako silno padlo v ceni. S tem bi bilo izpodkopano zaupanje v našo državo in prav sedaj, ko gre za konvertovanje naših pet odstotnih rent, bilo bi zelo nevarno, ker neza-

(Dalje v prilogi.)

Ko pride voz na trg, vozi počasi skozi množico, zavije v vrata palače in ustavi v sredi veže. Zarotniki — 60 po številu — so stali ob obeh straneh voza notri do stopnjic, kjer je stal na prvi brat Grandoni. Ko se je voz ustavil, čulo se je: „Tiho!“ Grozna tihota nastane. Služabnik odpre vrata, spusti stopalo. Ringhetti, namestnik Rossi-jev v finančnem ministerstvu, prvi izstopi.

Kakor hitro izstopi minister za njim, zaženó karbonarji krik in vrišč: „Pobijte ga! Proč z Rossi-jem! Smrt izdajalcu!“

Rossi, neustrašljiv, vzdigne glavo ter koraka ponosno naprej, a komaj napravi nekoliko stopinj, zapró mu karbonarji pot in ga ločijo od Ringhetti-ja. Precej izvrši „kor maščevanja“ nameravano zaroto. Ministra udari jeden po desnem licu. Rossi se obrne proti nesramnežu in s tem nastavi glavno žilo na vratu. V tem trenutku mu porine Santa Constantini bodalo v levo stran vrata in mu prereže

žilo. To je tako imenovani le coup de l'artère carotide.

Rossi čuti mrzlo jeklo, položi svojo roko na rano in zakliče: „Zavratni morilec!“

Hoče iti naprej, ali moči ga zapuščajo, prime se za zid — kri teče curkoma iz rane in on pade na tla.

„Rossi je zadet, umira!“ vpijejo morilci, obkolijo svojo žrtev in se veselijo njegovih smrtnih težav.

Minghetti se rine skozi množico k Rossi-ju; služabnik prihiti, hočejo mu pomagati. Minister poskusi stopiti še čez par stopnic, toda pade zopet. Nesejo ga v prvo nadstropje v sobane kardinala Gazotti-ja, položijo ga na divan in preiskujejo rano, glavna žila je prerezana, ni nobene pomoči več. Hitro pokličejo duhovnika, ta mu podeli odvezo in kmalu je zagovornik papeštva mrlič.

V parlamentu so vzlic temu zborovali, in kako

bi tudi ne, saj so bili mnogi poslanci prostozidarji. Nekateri so se vendar sramovali čina svojih tovarišev, zato so prigovarjali predsedniku Sturbinetti-ju, da bi dovolil zborovati v znamenje žalosti pri zaprtih vratih. In kaj odgovori on? Prav mrzlo pravi: „Gospóda, preidimo k dnevnemu redu!“ in bratje pohvalijo predlog! Tuji poslanci zapusté potem dvorano v znamenje, da zaničujejo tako ravnanje.

Prekucubi so gospodje v Rimu, papež je moral bežati v Gaeto in še le leta 1854, torej čez dolgo časa, je zadela morilce roka maščevanja. Grandoni in Santa Constantini sta bila na smrt obsojena. Prvi se je v ječi obesil, drugi je umrl neskesan.

Pij IX. je postavil svojemu srčnemu ministru v baziliki sv. Lavrencija v Damasku spomenik z besedami, ki jih je Rossi malo pred svojo smrtjo izpregovoril: „Mihi optimam causam tuendam assumpsi, miserebitur Deus!“ — „Prevzel sem obrambo najboljšje zadeve — Bog se bode mene usmili!“

upanje v našo resno voljo, zlato vrednoto vpeljati, bi nam ne privabilo kupcev za novo rento, ki bi za jeden odstotek bila nižja, kakor sedanja. Osobito poudarja, da je nadaljni namen tudi 4-2 odstotno rento, katere je nekaj tisočev milijonov goldinarjev, konvertovati, oziroma zameniti jo v 4-odstotno, to pa se bo dalo doseči le tedaj, ko bo inozemski kapital imel zaupanje v naše državne finance.

Na to delovati pa je toliko bolj potrebno, ker s konvertovanjem 4-2odstotne rente v 4odstotno, torej da se pri 100 gl. le 20 kr. pridobi, dosegli bi, da bi se naš državni dolg, ki obstoji večinoma v 4-2odstotni renti, toliko znižal, da bi na leto pri obrestih od te rente prihranili na leto ogromno svoto 7½ milijona goldinarjev. Ker je upati, da bo konverzija 5odstotne rente dala dobička poldrugi milijon goldinarjev na leto, mogli se bodo iz teh dobičkov pokriti vsi stroški za obresti od posojila 183 milijonov goldinarjev, katero se bo porabilo za nakup zlata.

Z odločnim glasom pa odklanja sleherno odgovornost, če zaradi stavljenega nasveta poslanca Krainskega pade celi zakon, ker izraženo mora biti v zakonu, da se resno misli na zlato valuto, ne pa le na navidezno. Dalje pravi: Gospodje, vam prepuščam odgovornost, in ne pozabite, da pri sedanjih naših nestalni zamotani denarni vrednosti, pri odnošajih, kakršni so sedaj v Evropi — nikakor ne more ostati. Osodepolne pogubne posledice sedanjega stanja bi morali naši narodi trpeti, in ti nasledki bi bili toliko, da se danes še primerno izraziti ne dadó. Minister opetovano odklanja svojo odgovornost in pozivlja odsek, naj svoj glas oddá po vesti in zavesti v blagor države in nje narodov.

Te besede učinile so pač precejšen vtis na odsekovne člane in res udali so se nekateri za besedo „vrednota“ v zlato, ki so popred podpirali nasvet Krainskega.

Pri glasovanju pokazalo se je, da je bilo za vladni predlog 29 članov, za Krainskega predlog pa 11. Nekateri člani odtegnili so se glasovanju. S tem je sprejeta najvažnša določba, sploh član I.

V petek večer zboruje zopet odsek za valuto in bo prišla v razpravo relacija, katera se onim, ki imajo skrb le za kapitaliste, dozdeva neprimerna, in poslanec tržaški, Stalitz, stavi hoče predlog, da se relacija v toliko izpremeni, da ne bo 119, ampak le 117 se vzelo za podlago razmerja pri vrednosti novega našega denarja. Takemu nasvetu se bodo z vso odločnostjo protivili posebno zastopniki kmetijskih in obrtnijskih interesov, ker ne le, da je naša država silno zadolžena — za blizu 4 milijarde — je tudi naše zemljiško posestvo skoro za 3½ milijarde zadolženo, in tem ugaia le ta relacija, čeravno bi bila še boljša 120 ali 121, kakor jo želi osobito poslanec Jax.

Toda ozirati se mora tudi na opravičene pravice upnikov, oziroma istih, ki imajo stalne dohodke; plače, toliko uradniki, kakor tudi delavci, in ti bi preveč hudo bili prizadeti, če bi se relacija še zvišala.

Ko bo to vprašanje rešeno, bode se razprava hitreje vršila in potem še-le bo vprašanje o besedah na novem denarju. O tem prihodnjč. — č.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. junija.

Notranje dežele.

Tirolsko. Deželni šolski svet za Tirolsko je že imenovan. Dvorni svetnik baron Reden bode referent v administrativnih in gospodarskih zadevah pri deželnem šolskem svetu. Zastopniki šole bodo redni profesor vseučilišča v Inomestu, dvorni svetnik dr. vitez Wildauer, vodja učiteljskih v Bolzanu, Herman Röck, ravnatelj realke v Roveredu, dr. Pet. Bella in ravnatelj učiteljskega v Roveredu, Alb. Bertamini; zastopniki cerkve dekan Grandner, ravnatelj Vincentinuma v Briksenu, dr. Spielman, dekan Glatz in stolni župnik in kanonik v Tridentu, Valentinelli. Ravnatelj državne gimnazije v Tridentu, Gustav Stanger, je imenovan deželnim šolskim nadzornikom in poleg tega sta deželnemu šolskemu svetu v službovanje dodana deželna šolska nadzornika dr. Janez Hausotter in Kristjan Schneller.

Levičarji. Vse kaže, da levičarji mislijo storiti odločne korake, da vlado prisilijo, da se ozira na njih želje, to je, da pospešuje ponemčenje Slovanov. Kadar Taaffe ozdravi, pojdejo levičarji k njemu, da bodo zahtevali jasen odgovor. Veliko kričanje je

zaradi imenovanja Abramovega. Nam se zdi, da hoče levica si to imenovanje le izkoristiti za druge svoje namene. Levičarski listi pišejo, da se vsekako mora pojasniti položaj. Iz glavnih glasil levičarskih je pa vendar razvidno, da Plenerjeva stranka ne bode valutnega vprašanja porabila v svoje politične namene, temveč le nemški nacionalci hočejo vladi nasprotovati tudi v gospodarskih vprašanjih. Plener si menda misli, da ne kaže preveč nategovati strun, ker se še najdejo druge prilike, da pritisnejo na vlado. Levičarski vodje hočejo namreč ohraniti si „vladno zmožnost“.

Vnanje države.

Srbija. Umrli je regent Protić. Pokojnik je bil najstarejši član regentstva. Po svojem političnem mišljenju je bil naprednjak, kar pa kot regent ni javno kazal. S kraljem Milanom sta se posebno dobro sporazumela. Znano je, da mu je bil Milan naročil, da iz Wiesbadena kraljici Nataliji odpelje mladega sina Aleksandra. Kako je izvršil svojo nalogo, je še znano. Ko se zopet snide skupščina, bode volila novega regenta. Govori se, da bode voljen general Grujić ali pa sedanjí ministerski predsednik Pasić.

Bolgarija. Ministerski predsednik Stambolov sedaj potuje po Severni Bolgariji. Povsod ga je prebivalstvo veselo pozdravljalo. Kmetje so mu ponujali šopke. Iz Trnova so vsi odličnjaki mu šli naproti. Na svojem potovanju prepričal se je ministerski predsednik, da bode letos po vsej Bolgariji dobra letina.

Grška. Verifikacijski odsek je sklenil zbornici priporočati, da prizna vse volitve. Drugi teden bode volitev zborničnega predsednika, potem pa odstopi sedanja vlada.

Francija. Mej ministri je baje razpor. Vojni minister Freycinet se z ministerskim predsednikom več ne sporazume. Freycinet se baje že pogaja s Constansom, da bi jeseni vrgli sedanjo vlado, potem pa spravili na krmilo novo vlado, v kateri bi bila s Constansom. Poslednji bi pa potem pripravljali Freycinetu pot do predsedništva republike.

Belgija. Umrli je bivši liberalni minister V. Tesch. Pokojnik je od 1848. leta bil član zbornice poslancev in je bil pri zadnjih volitvah zopet voljen. — Konservativec Woeste se je izrazil, da se prav nič ne vé, kak bode izid premembe ustave. Več konservativnih poslancev bode že z ozirom na na svoje volilce upiralo se občni volilni pravici.

Anglija. Volitve za parlament bodo baje še le v septembru. Volilno gibanje je pa že živahno. Te dni sta dva angleška politika imela pred volilci pomenljiva govora. Prvi lord državnega zaklada, Balfour, je hudo kritikoval socijalno politiko liberalne stranke. Liberalec Morley pa je jako neugodno osvetljeval vladno politiko. Grajal ni le notranje politike, temveč tudi vnanjo. Trdil je posebno, da se je irska politika sedanji vladi popolnoma ponesrečila. Irski še ravno tako hrepené po svojem parlamentu. Vlada straši z vstajo v Ulstru, ali misel na tako vstajo se ni rodila v Ulstru, temveč v vladnih krogih v Londonu. V Ulstru je 40% katolikov, ki so zelo navdušeni za irsko avtonomijo.

Portugalsko. „Journal Official“ je objavil, da se obrestni od inozemskega dolga pomanjšajo za tretjino, dokler stvari zbornici definitivno ne rešita. To je precej podobno državnemu bankrotu.

Afrika. Dogodki v Ugandi so gotovo velika sramota za Anglijo. Angleži so našuntali protestante, da so napali katolike, katerih je več tisoč palo v boju, kakor razvidno iz našega včerajšnjega brzojava iz Bruselja. Angleška vlada bi pa sedaj rada vso krivdo od sebe odvalila, ravno tako tudi vzhodnoafriška družba, in to pred vsem zaradi tega, da bi oropanim katolikom ne bilo treba plačati nobene odškodnine. Če bodo Evropei tako delali v Afriki, se Afričanom evropska kultura pač se dolgo ne bode priljubila.

Izvirni dopisi.

Iz Ribnice, 14. junija. *) Pri pastoralni konferenci dne 1. junija sklenilo se je v praznik sv. Trojice prirediti katoliški shod za dekanijo ribniško. Shod se je vršil nepričakovano sijajno. Iz domače in iz sosednih šest duhovnij zbrali so se odlični možje, med njimi več duhovnikov, učiteljev, županov in občinskih odbornikov.

Gosp. dekan M. Povše, kot predsednik osnovalnemu shodu, otvori zborovanje, izraža svojo radost na toliki udeležbi, ter pojasnjuje pomen katoliških shodov sploh, zlasti pa prvega katoliškega shoda v Ljubljani. Dandanes družijo se vse. Družijo se obrtniki, da se posvetujejo, kako bi jim bilo možno, zboljšati svoje stanje; družijo se kmetje po kmetijskih družbah, ter se posvetujejo, kako bi svojo zemljo vedne bolj in bolj plodovito naredili. Zbirajo se politiki ter se po svojih shodih posvetujejo, kake postavbe naj se dajejo, da dosežejo namen, ki ga imajo pred očmi; združujejo se učenjaki ter se o

svojih strokah posvetujejo, s katerimi pripomočki bi pospeševali vednost, učenost in umetelnost.

Tako se različni stanovi vsak po svojih potrebah združujejo in posvetujejo. Zakaj bi se enkrat tudi ne združili in posvetovali mi katoliki? Saj imamo tudi mi katoliki svoje nazore, ki si jih pridobivamo iz svoje katoliške vere; saj imamo tudi mi katoliki svoje potrebe in težnje ne le za posameznika, ampak tudi za celo družbo. Te potrebe narekuje nam sv. vera. Duh te vere mora prešinjati ne le samo življenje posameznika, ampak tudi življenje cele družbe.

Človek navezan je na družbo in kot tak ima svoj dom. Mi imamo svoj dom tukaj na Kranjskem. Našega jezika in naše narodnosti, naši slovenski bratje bivajo okrog nas v sosednih deželah. Kot Slovenci imamo pravico tirjati, da se milemu našemu materinemu jeziku stalno in neomejljivo odpró vrata po uradnih, da se otroci naši poučujejo po šolah v tem materinem jeziku.

Mi smo pa tudi del velike družine, smo majhni narod med mnogimi večjimi narodi, združenimi pod žezlom slavnega našega vladarja Franca Jožefa I., ki z enako očetovsko ljubeznijo objema vse svoje narode. Mi imamo dolžnost, temu svojemu presvetlemu vladarju otroško ljubezen in udanost, zvesto pokorščino in globoko spoštovanje vedno skazovati.

S temi nazori bavi se bo prvi katoliški shod v Ljubljani. Družil bo nas Slovence pod starim gésлом: „Vse za vero, dom in cesarja!“

Čast. gosp. dr. Jan. Ev. Krek pojasnjuje žalostne posledice liberalizma za družino, občino, narod in državo. Liberalizem še ni star, a storil je že mnogo zla. Načelo mu je razdvajati: „Vsak sam za se!“ Načelo to rodilo je svobodno produkcijo, svobodno konkurenco, kot posledico zatiranje delavcev in malega obrta po kapitalizmu, v zvezi s tem največji materializem z načelom: „Denar je vse!“ Pogubno deloval je za kmetijski stan, svoboda rodila je razkosovanje zemljišč, nakopala mu dolgove in revščino.

Velika mesta izsesavajo delavna moči po svojih tovarnah, da kmet za drag denar ne more dobiti delavcev, da dobri posli od dné do dné postajajo redkejši. Liberalizem zajedel se je tudi v naše postavodajalstvo. Med drugimi izgledi navaja domovinsko postavo, po kateri ima občina človeka, ki je leta in leta preživel v tujini, tam porabil najboljše svoje moči, katerega ni mogla pridržati doma, oskrbovati na stare dni. Združeni so naši nasprotniki, katere vodi framasonstvo; pod pogubnimi načeli družijo se tlačene žrtve liberalizma v socijalni demokraciji, ki se skuša vtihotapiti tudi med kmetisko ljudstvo.

Zato se združimo tudi mi katoliki, kot svobodni možje se zavežimo med seboj z edino trdno, močno vezjo vere, upanja in ljubezni. Iz tega izprevidite, da mi duhovniki ne delamo zá-se, kakor kričé naši nasprotniki, blagor ljudstva nam je pri srcu, ker ravnamo se po géslu: „Eden za vse, vsi za enega!“

Čast. gosp. kapelan Pešec pojasnjuje, zakaj mi katoliki zahtevamo versko šolo. Mi ne kratimo nikomur pravice; zahtevamo, da se naši otroci odgajajo v duhu vere katoliške. Le vera vzgaja značaje, značajev treba nam je v vseh stanovih. Pri nas na Kranjskem ne čutimo še tako živo potrebe verske šole, kakor drugod. Da je bolje v tej zadevi, ni zasluga naše šolske postave, ampak zasluga vernega našega naroda, ki strogo čuva versko svojo zavest. Mi hočemo v postavi zagotovljeno imeti versko odgojo, da se ves pouk vravná v duhu sv. vere katoliške, da učitelj duhovniku v šoli ne dela ovir, kajti le če duhovnik in učitelj delujeta složno, doseglja bo šola svoj namen.

O tisku zlasti časnikarstva govoril je čast. gospod župnik J. Brenc. V poljudni besedi razlagal je velik vpliv časnikarstva, iz lastne skušnje navel je dva vzgleda, koliko škoduje slabo časnikarstvo.

Govorom sledilo je burno odobravanje, resolucije pripravljalnega odbora sprejete so bile enoglasno.

Gosp. trgovec J. Šega zahvali se v imenu navzočih gg. govornikom.

V pripravljalni odbor izvoljeni so bili gg.: M. Povše, J. Klun, J. Bobek, J. Šega, Drobnič, Fr. Berdavs, Jože Šteh, M. Oblak, J. Brenc, Udovič, Pešec, Pavčič, J. Mrhar, J. Jaklič in Petrič.

*) Zaradi mnogega gradiva zaostalo.

Op. vred.

Predsednikom izvoljen bil je prečast. g. dekan Martin Povše.

Po dokončanem dnevnem redu sklenil je gosp. predsednik zborovanje s „slava“-klici Leonu XIII. in cesarju Františku Josipu I., katerim so se navdušeno pridružili vsi zborovalci.

Sklepajoč svoje poročilo, pritrjujem besedam gosp. dopisnika iz Moravč, da je tudi nas prepričal ta shod, kako lahko bi se tudi pri nas dalo ljudstvo politično organizovati, kar bi bilo zlasti v času volitev velikega pomena.

Slovstvo.

„Prirodopis za ljudske in meščanske šole“ v treh delih. Spisal Jos. Hubad, c. kr. gimn. profesor. I. del. Cena vezanemu delu 70 kr. Natisnila pl. Kleinmayr & Bamberg. — To je naslov knjigi, ki je ravno kar zagledala beli dan. Prirodopis ima namen, buditi v učeči se mladini čut in ljubezen do prirode in jo seznaniti z najvažnejšimi prirodnimi telesi, s posebnim ozirom na njih pomen v vsakdanjem življenju in v prirodnem gospodarstvu. Da pa doseže ta knjiga navedeni smoter, spisal jo je g. prof. Hubad po načelih, izraženih v učnem načrtu za osmorazredne ljudske šole na Kranjskem. Pisatelj je gledal tudi na to, da se je popisu vsake prirodine dodala tudi njena podoba, da bi se tako s pomočjo besede in podobe doseglo temeljito znanje posamičnih, skrbno izbranih živalskih, rastlinskih in rudninskih vrst. Slik je v to knjigo lično in fino vtisnjenih 84, ker je kranjski deželni odbor za znatno svoto nakupil za natisek vseh treh delov potrebnih klišejev.

„Prirodopisni nauk naj vzbuja veselje do ostrega natančnega in mirnega opazovanja prirode — pravi gospod pisatelj v predgovoru — ki je najboljša učiteljica. Ker je pa opazovanje umetnost, zato naj si je učenec prisvoji po učiteljevem navodu in ne prestanem vezbanju. Nauk, ki napeljuje mladino k opazovanju, ostri jej čute ter razvija razum. Mladina, ki si je prilastila spretnost opazovanja, odprla si je pot v naravno življenje ter dobila neusahljiv vir nedolžnemu veselju in prijetni zabavi. Dobro opazujoča mladina vidi v naravi krasoto, veličastvo, soglasje v stvarjenju in strog red, in to jej vzbuja občutke, ki jo krepe v veri ter jo spominjajo vse-mogočega stvarnika. Mladina, ki pozna in ljubi pri-rodo, pozna in ljubi Boga!“

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. junija.

(Avstrijska postranska vlada.) Pod tem naslovom je liberalna „Linzer Tagespost“ te dni pisala: „Grof Hohenwart vlada, in sicer proti Nemcem, kakor od njega tudi drugače ne moremo pričakovati. Vedno se govori o premembi razmer in sistema, a mi je ne zasledimo. Mogoče, da imata grof Taaffe in grof Schönborn najboljše namere, mogoče, toda postranska vlada grofa Hohenwarta danes odločuje. Na severu vlada ničesa ne stori, da bi zajela slovanski naval; na jugu vladni aparat dela proti Nemcem, in nemška stranka je brez moči. Vladna stranka ni, opozicija tudi ne, — nihče ne vé, kaj je! Tega nejasnega položaja nemško prebivalstvo ne more dolgo prenašati, in vidno se na jugu in severu množe glasovi nezadovoljnosti. Skrajni čas je, da naša stranka jasno in odločno vladi zakliče: „Do sém in ne dalje!“ Podpore prikrite vlade Hohenwartove nemško ljudstvo nikakor ne prenaša. Grof Taaffe mora voliti med svojim ljubljencem, grofom fundamentalnih členov, in Nemci.“ — Čudno! Ni še dolgo, ko so nemško-liberalni listi objavili politično smrt grofa Hohenwarta ter ga vrgli med staro šaro, in danes je zopet vstal od smrti ter vlada proti Nemcem. Dositudi mi želimo jasnejši položaj, sevéda ne v luči nemških liberalcev, vendar nam „nemški glasovi nezadovoljnosti na jugu in severu“ pričajo o kratkovidnosti onih, ki grofa Hohenwarta in njegov klub želé — v krtovo deželo.

(Nemški kolovodje) na Štirskem in Koroškem nameravajo sklicati v Gradec shod, katerega se bodo udeležili vsi nemško-liberalni deželni in državni poslanci planinskih dežel. Umeje se, da bo ta shod naperjen zoper Slovence na Štirskem in Koroškem.

(Pisateljsko podporno društvo“) napravi jutri izlet v Raško dolino in Škocijan pri Rakeku. Izletniki se odpeljejo s poštanim vlakom ob 1. uri 19 minut popoldne iz Ljubljane ter pridejo okoli 3. ure na Rakek.

(Osobna vest) Minister za uk in bogočastje je potrdil g. Ant. pl. Globočnika, državnega poslanca, kot konservatorja za umetne in zgodovinske spomenike na Kranjskem za dōbo daljših pet let.

(Umrli) je danes zjutraj na Viču po daljši bolezni gosp. Andrej Knez, posestnik in načelnik cestnega odbora ljubljanske okolice. Pogreb bode v ponedeljek ob 8. uri zjutraj. N. v m. p.!

(Spominski dan.) Jutri dne 19. junija bode 25 let, ko je bil avstrijski nadvojvoda Maksimilijan, brat cesarjev, kot cesar mehikanski leta 1867 ustreljen. Kakor se nam poroča, živé v Ljubljani še trije mehikanci, in sicer gg. R. Samsa, vodja zemljiške knjige pri okrajnem sodišču, R. Strohmeier, oficijal južne železnice, in R. Benda, odpravnik v „Kat. bukvarni“.

(Staroslovenski obredni jezik.) Te dni so razni listi poročali, da je rimska kurija razposlala dalmatinski duhovščini okrožnico, v kateri jo opominja, naj brani in spoštuje latinski obredni jezik ter italijanski jezik in kulturo nasproti slovanskim napadom. Ti listi, na čelu jim dunajska „Neue Freie Presse“, so tudi vedeli povedati, da se je zaderski metropolit Rajčević posebno trudil v Rimu pridobiti sv. stolico za slovansko liturgijo v Dalmaciji. Včerajšnji „Obzor“ pa piše: „Kolikor nam je znano iz dobrega vira, je rimska stolica že tedaj, ko se je s črnogorskim knezom sporazumela gledé katoliške cerkve v Črnigori, naznanila, da se v barski nadškofiji uvede slovansko bogoslužje, ter je ono dovoljenje potrdila s tem, da je dala v tiskarni zavoda „propagande“ tiskati glagolske mašne bukve, katere je vredil kanonik D. Parčić. Te mašne bukve bodo v kratkem gotove in se bodo uvedle v župnijah barske nadškofije. Ker je staro izdanje misala pošlo, bode se novo izdanje uvedlo tudi v onih škofijah Dalmacije in Hrvatske, v katerih je bilo slovansko bogoslužje doslej v navadi. O tem je bil razgovor s dalmatinskim metropolitom, če se je sploh govorilo o tem vprašanju. Vse drugo, kar pišejo imenovani listi, so le „pia desideria“ isterskih irredentistov. Pisec okrožnice „Grande munus“ ne more služiti njihovim spletkam proti Slovanstvu.“

(Penzijski zavod za zasebne uradnike.) Skupina zasebnih uradnikov L. obč. uradniškega društva Avstro-Ogerske na Dunaju namerava pri visokem državnem zboru in pri visoki c. kr. vladi vložiti peticijo, katera naj bi pospeševala ustanovitev penzijskega zavoda za zasebne uradnike z državno pomočjo in pod državnim nadzorstvom. Predaleč bi seglo, ko bi hoteli tukaj premotravati pogoje, pod kojimi bi se mogel napraviti in vzdržati tak penzijski zavod za zasebne uradnike in kake ter kolike koristi bi imeli ti uradniki od njega. Po večjem je vse to povedano v dveh od dunajske skupine zasebnih uradnikov tukajšnjemu lokalnemu odboru uradniškega društva pripisanih načrtih peticij. Z ozirom na eminentno važnost, katero imajo penzijski zavodi sploh za vsakega človeka, kojemu je mar, da si preskrbi pokojnino v starosti in v oslabeledosti, ali kojemu je pri srečju rodbina, da zanjo poskrbi za slučaj svoje smrti, preverjen je napominani lokalni odbor uradniškega društva, da bodo zasebni uradniki po svojih močeh tudi podpirali to za njihove koristi prevažno podjetje skupine zasebnih uradnikov na Dunaju. Pri vseh takih ukrepih pa je prvi pogoj, da se potreba vstanovitve in obstanka penzijskega zavoda v veliki množini prizadetih interesentov pojavi, vse drugo je stvar posebnih obravnav. Zatoraj je ukrenil lokalni odbor, da se onim zasebnim uradnikom, katerim je možno dejansko podpirati korake dunajske skupine zasebnih uradnikov, dá priliko, da se bolj natanko poučijo o predmetu in vsebini omenjenih peticij ter da te tudi lastnoročno podpišejo. Jeden načrt teh peticij namenjen je za načelnike zasebnih uradnikov, kajti vsekakor se mora misliti, da le tem ne more biti jednako, ali je skrbjeno za njihove uradnike v starosti, oslabeledosti itd., ali ne. Lokalni odbor uradniškega društva vabi toraj vse interesente, da se kolikor možno vdeležje akcije, ter da prečitajo in podpišejo načrta peticij, katera bodeta v nedeljo 19. t. m. dopoldne od 10. do 12. ure potem naslednji ponedeljek in torek od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne v tukajšnji pisarni L. ljubljanskega uradniškega konsumnega društva na Auerspergovem trgu št. 6, I. nadstropje, vhod z dvorišča, na ogled.

(Strelne vaje) v Krškem prične 13. topničarska brigada dne 1. julija, 3. brigada pa 18. julija. V Krškem in okolici bode nastanjenih 15 baterij.

(Odbor pel. društva „Edinost“) se je tako-le sestavil: 1. podpredsednik g. Ivan Goriup; 2. podpredsednik g. dr. Gregorin; tajnik gospod M. Cotič, blagajnik g. A. Škabar. G. J. Naberger se je odborništvu odpovedal.

(Nesreče.) Dne 14. t. m. je 27letni božjastni Jože Dremšek z Gradišča v kamniškem okraju padel v vodnjak in utonil. — Dne 13. t. m. je 60letnega kočarja Klemena Lešnika v Mojstrani zadel mrtvoud, da je revež takoj umrl.

(Obesil) se je danes ponoči v Spodnji Šiški pri Zaplotniku na stranišču neki hlapec. Našli so pri njem molek, knjižico in zarujavel prstan. Obešenec je velike postave in ima jedno nogo leseno.

Telegrami.

Gradeo, 17. junija. Načelnika žandarmerijske postaje v Kozjem, Antona Wacha, so včeraj neznani morilci usmrtili. — V Perneku je strela udarila v neki skedenj, kamor je šlo vedrit dvanajst oseb; tri so mrtve.

Belgrad, 17. junija. Nenadna smrt regenta Protića je vzbudila občno sočutje; vsi zastopniki vnanjih vlad so regentstvu izjavili sožalje.

Umrli so:

14. junija. Karol Kordelič, čevljarjev sin, 20 dni, Florjanske ulice 33, atrofija.

15. junija. Elizabeta Železnik, modistinja, 32 let, Hrenove ulice 5, jetika. — Roza Škaberne, trgovčeva hči, 5 let, Mestni trg 10, bronhitis capillaris. — Uršula Kren, šuvajeva vdova, 72 let, Františkanske ulice 6, plućnica.

V bolnišnici:

14. junija. Janez Gerze, delavec, 21 let, jetika. — Barba Sornik, dninarica, 53 let, jetika. — Karol Schafer, delavec, 68 let, plućnica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokri-ne na 24 ur v mm
		urakometa v mm	toplomera po Celziju			
17	7. u. zjut.	733.7	18.2	sl. jzap.	oblačno	7.80
	2. u. pop.	733.9	19.6	"	"	dež
	9. u. zveč.	735.8	14.2	"	"	dež

Srednja temperatura 17.3°, za 1.1° pod normalom

Stanje avstro-ogerske banke

dné 15. junija 1892.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu	gld. 399.763.000 (— 1.938.000)
Kovinski zaklad	" 245.324.000 (+ 10.000)
Listnica	" 140.748.000 (— 4.225.000)
Lombard	" 23.303.000 (— 83.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 52.174.000 (+ 2.876.000)

293 1

Bolestnim srcem javljam o sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Vsemogočni poklical k Sebi našega nepozabnega, iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, deda in brata, gospoda

Andreja Kneza,

posestnika in načelnika cestnega odbora ljubljanske okolice,

po dolgi, mučni bolezni danes zjutraj ob 8. uri, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, v 55. letu dōbe njegove.

Pogreb nepozabnega pokojnika bode v ponedeljek, dné 20. t. m., ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na Viču št. 54 na odtotno pokopališče.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja pri čč. oo. frančiškanih.

Predragega pokojnika priporočamo v po-božno molitev in blag spomin.

Na Viču, dné 18. junija 1892.

Žalujoča rodbina Knez.

Trgovski pomočnik

za trgovino z mešanim blagom se hitro sprejme pri

Francu Ks. Petku

292 2-1

na Ljubnem v Savinski dolini.

Cerkvena oprava,

priprosta in fina, izvršena v vseh slogih, dobi in naroča se pri

Leop. Tratniku
v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 267 52-7

Vozne zvezke

(Rundreisebillets), najpripravnije in najcenejše vozne karte sedanosti, veljavne za vsaki vlak, letne karte in prirediteljstvo posebnih vlakov priporoča Jos. Paulin v Ljubljani, mejnarodna potovalna pisarna, kjer se tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno pozve. — Za pismen odgovor naj se znamka priloži. 206 11

Prodajalka,

bolj priletna, stara 30 do 40 let, dobra katoličanka, katera je že bila v kaki prodajalnici mešanega blaga na deželi, sprejme se takoj v prodajalnico mešanega blaga v nekem mestu na Gorenjskem. — Vsa pojasnila in pogoji se zvedo pri uredništvu „Slovenca“. 288 3—2

Posebni vlak znižane cene

vozil bude

v Trbiž - Sv. Višarje

in k Mariji Pomagaj na Brezje

v petek, dne 24., ozir. v soboto dne 25. t. m.

od nastopne navedenih postaj, in sicer:

Iz Brežic	dne 24. t. m. ob 10 uri 49 m. po noči
Pragarskega	25. " " 4. " 30 " zjutraj.
Sempetra	25. " " 1. " 03 " " "
Ljubljane	25. " " 10. " 42 " dopoldne.

Prirejen je vlak za Spodnje Štajerce, Notranje in romarje s Kranjske sploh; udeleženci tega vlaka peljejo se tudi lahko v Trst ter stane vožnja iz Ljubljane v Trst in nazaj za II. razred samo glid. 5 35, za III. razred le glid. 3 55. Vsa pojasnila daje radovoljno in prodaja vozne listke

Odbor za potovanje 291 2—2

v Ljubljani, Marijin trg št. 1 pri Jos. Paulinu.

J. BENDIK-a v Št. Valentinu

patentovana nepremočna mast za usnje

je najbolje sredstvo v ohranitev usnja za obuvala, konjske oprave itd. itd., s katero se lika usnje brez uporabe krtače. Bendikovo mast za usnje uporabljajo cesarski zavodi in vojaška oskrbovališča z izrednim uspehom in zadovoljstvom. (279) (10—3)

V Ljubljani dobiva se pri tvrdki Schussnig in Weber v Spitaški ulici.

Pozor! Pri nakupovanju zahteva naj se izrecno Bendikovo mast za usnje, ker le BENDIK je upravičen v Avstro-Ogrski v izdelovanje te masti.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 43 zobozdravnik (6)
pri Hradskega mostu I. nadstr.

Primerna darila za Binkosti

priporoča uljudno

Fran Čuden,

urur,

prele J. GEBÄ,

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled svoje velike izborne zaloge najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih ur z nihalom, ur s stojalom in ur budilno (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov v lilih politiranih omaricah, raznovrstnih verižlo, prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfinije nikelate ure	od glid. 3-80 do	6—
srebrne ure s ključem	7-50	10—
srebrne remontir-ure	7-50	12—
iste z dvojnimi oklepom	9—	18—
zlate ure za dame	16—	35—
zl-te ure za gospode	24—	130—

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldrugo leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, vzlic temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-5 205 38 11

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franko.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani usojam si veličastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom, patronom in cerkvenim dobrotnikom uljudno naznaniti, da sem z dnem 1. maja t. l. premestil svojo

delavnico cerkvenega orodja

iz Poljanske ceste št. 3

na Poljansko cesto št. 8.

Zahvalim se ob jednom dostojno za meni dosedaj v obilici izkazano naklonjenost ter prosim, da mi blagovolijo tudi v bodočnosti č. gg. naročevalci nakloniti potrebna pasarska dela; jaz pa se bodem trudil, da z dobrim, poštenim delom, nizko ceno in točno izvršitvijo opravičim zaupanje ter si tako pridobim vedno širši delokrog. — Priporočuje se v mnogobrojna naročila, beležim

velespoštovanjem

Ivan Kregar,

pasár in srebrar,

v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8.

Vincenc Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Purne ulice 9,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini in izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

kakor: altarjev obhajilnih miz itd.,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovejših obrisih prav lično iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobnihi spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljnega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in sicer spomladi in pred Vsemi svetimi.

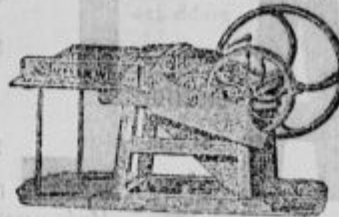
Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča v vsakovrstna

starbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši. 252 6—5

Filijalo sem popolnoma opustil.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,

mlatilnice, čistilnice za žito, trierje, slamoreznice, mline za sadje, stiskalnice za sadje in vino, za grozdje, luber vse druge stroje in pripomočke za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. priporoča v najnovejši in najboljši obliki, po ceni:

IG. HELLER, DUNAJ,

Praterstrasse 78.

Ilustrovani zapisi in polvalna pisma v hrvaškem, nemškem, laškem in slovenskem jeziku po zahtevanju brezplačno in franko. — Čas za poskušanje — garancija, ugodni pogoji.

Zopet znižane cene!

165 (12-3)

Velika zaloga

vsakovrstnega žita, sočivja, isterskega in kraškega brinja ter družih deželnihi pridelkov je na prodaj po najnižjih cenah s točno in pošteno postrežbo pri

Ivan-u Knez-u

v Ljubljani

(276) (8—5)

Marije Terezije cesta šte. 3.

Izdelovatelja najraznovrstnejših in raznobarvenih

239 15—8

peči iz glinaste snovi

kahljic za štedilna ognjišča

Uran in Večaj,

v Igriški ulici šte. 8 v Ljubljani

(v hiši gđc. Seunikove)

priporočata prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo bogato zalogo. Povabita tudi one, ki se zanimajo, na ogled svoje delavnice in zaloge res izvršnega, trpežnega v njihovo stroko vstevajočega se blaga.

Cene so jako nizke, ker se zadovoljiva z malim dobičkom.

August Runggaldier,

delalnica cerkvenih lesenih kipov in podobarskih proizvodov, v St. Ulrichu, Gröden, Tirolsko,

priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom, patronom in cerkvenim dariteljem

altarje, lece, vsakovrstne svetnike, štatve, križeva pota, križe, Kristuse, božijone jasilce itd. itd.

vsakojake kakovosti in oblike v natančni priprosti in najfiniji izvršitvi. 168 3—2

Ilustrovani ceniki na željo zastoj in franko.

Usojava si ponujati:

opeko z zarezo za streho I. vrste

(Strangfalzdaachziegel), 1000 komadov 45 glid.,

opeko z zarezo za streho II. vrste

1000 komadov 33 glid.,

zraven spadajoče žlebake z zarezo po 20 kr. komad.

Za trpežnost jamčiva tri leta tako, da, kar bi se utegnilo raztebsti te opeke, jo nadomestiva z novo brezplačno.

Na zahtevanje sva pripravljena poslužiti z vzorci. Prodaja in zaloga je:

Konjušni trg št. 10 v Ljubljani.

(278) (8—5)

Knez & Supančič.

Sargov

KALODONT

pravi se

po

slovenski

zobna

lepota.

Sargov

KALODONT

je že

priznan

kot

neobhodno

zobno

čistilno

sred-

stvo.

Sargov

KALODONT

je

neškodljiv

zdrav-

stveno-

obla-

stveno

preskušen.

Sargov

KALODONT

je

jako

praktičen

na

potovanjih

akroma-

tičen,

osvežujoč.

Sargov

KALODONT

so že

v

tu- in ino-

zemstvu

uveli

z

največjim

vspehom.

Sargov

KALODONT

se rabi

pri

dvoru

in

plemstvu,

pa tudi

v najpri-

prostejši

meščanski

hiši.

Sargov

KALODONT

naj se

vedno

zahteva

pristen

zaradi

mnogih nič

vrednih

ponaredeb.

Sargov

KALODONT

se dobi po

35 kr.

kos v

lekarnah,

dro-

guerijah

in

parfume-

rijah,

(9)

Priznanja najvišjih krogov so priložena vsakemu kosu.

Ph. Mayfarth & Co.,

tovarne za kmetijske stroje, Dunaj, II., Taborstrasse 76.

Odlikovane s prvimi odlikami in vseh večjih razstavah.

Ustanovljene 1872.

Izdelujejo najboljše

600 delavcev.

pluge z jedrini, dvema,

tremi in štirimi lemeži. —

Brane in valjari za polje

in travnike. Stiskalnice

za vse potrebe, tudi za sadje

in grozdje. Sušilne pri-

prave za sadje, sočivje in

za vse industrijske namene.

Samostojni patent. Škro-

plilnice za trite in rastline.

Mlatilnice, geple, rezil-

nice za krmo, mline za

phanje, rezilnice za repo,

stiskalnice za svežo krmo,

Bluntov patent. Čistilnice

za žito, robkalnice za tur-

šino, prevažljive peči s

štedilnimi kotli kot pa-

rilki za krmo in industrijski

aparati.

Ceniki zastoj. — Zastopniki se želé.

171 10-2

Zalogo ima v Ljubljani gosp. ALBIN C. ACHTSCHIN.

Zobni zdravnik iz Berolina

univ. med.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani.

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne; ob

nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne.

38 24—24

Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Otvoritev kamnoseške obrti

v Ljubljani sv. Petra nasip 33. poleg mesarskega mosta.

Prečast. duhovščini in slav. občinstvu

usojam si podpisani javljati, da sem po dolgotrajnem praktičnem

delovanju kot kamnoseški delovodja otvoril dne 15. t. m. svojo

kamnoseško delavnico

v Ljubljani. Sv. Petra nasip, poleg mesarskega mosta, na

prostoru, kjer je deloval ranjki moj oče okoli 40 let,

v katerej bodem izdeloval vsa v mojo stroko vsterajoča se dela

Prav posebej pa bodem posvetil svoje znanje umetnemu

268 6—3

cerkvenemu delu

v vsakej obliki po poljubnih načrtih in obrisih. — Imel bodem v zalogi tudi naj-

raznovrstnejše nagrobne spomenike iz finega in bolj navadnega kamna izvršene.

Stavbinska dela izvrševal bodem solidno, natančno iz dobrega blaga.

Cena bode nizka, primerna povsem poštenemu, trpežnemu delu.

V nadeji, da se mi bode odzvala prečast. duhovščina in sl. občinstvo s prav

obilnimi naročili, beležim velespoštovanjem

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek,

Sv. Petra nasip šte. 33, poleg mesarskega mosta v Ljubljani.

Razglas.

290 2—2

Podpisani okrajni cestni odbor naznanja, da bode oddajal na

javni licitaciji za tri leta

tolčenje in vožnjo cestnega kamena, gramoza

za na deželne in okrajne ceste tukajšnjega okraja, in sicer:

Ponedeljek 20. junija t. l. ob 9. uri dopoldne pri g. načelniku

Lovru Sebenikarju na Rakeku za deželno cesto Rakek-Ložka

meja, Bakek-Unc-Postojinska meja, in za okrajno cesto Cerknica-

Begunje, Grahovo-Radlek, Unc-Planina in Planina-Strmca.

Potem v petek 24. junija t. l. ob 9. uri dopoldne pri g. odborniku

Ivanu Korčetu v Hotedršici za deželno cesto Logatec-Idrijska

meja, in isti dan ob 3. uri popoldne pri gosp. odborniku Martinu

Petriču v Dol. Logatcu za okrajno cesto Dol. Logatec-Kolodvor in

Dol. Logatec-Rovte.

Okrajni cestni odbor logaški,

na Rakeku, dne 14. junija 1892

Sebenikar, načelnik.

Tirolska slikarija

na steklo 54 12—6

in

katedralna steklarnica

Neuhauserja, dr. Jele in drugov

v Inomostu, na Dunaju in

v Novem Jorku.

Ravnatelj podružnice

Karol Gold,

Dunaj, IV., Magdalenen

strasse 29.

Razprodaja

Pozor!

Gospo-

dinje

Pozor!

(29) 44

V prodajalnici

Andr. Druškoviča

v Ljubljani,

Mestni trg št. 9/10

dobiva se po najnižji ceni

najboljša modrobela poste-

klenjena ploščevinasta

kuhinjska posoda

Tu dobiva se tudi vsakovrstno hišno

in kuhinjsko orodje po najnižji ceni.

S tem ponuja se p. n. gospod niam,

prečast. duhovščini, gostilničarjem, pred-

stojništvom bolnišnic itd. najboljša pri-

lika stroja hišno in kuhinjsko orodje po

ceni spopolniti ali pa si novo omisliti.

Cele kuhinjske oprave za neveste

od gld. 15.— do gld. 200.—

Vnanja naročila izvrše se takoj.

Razprodaja

Dunajska borza.			
Dne 18. junija.		Dne 17. junija.	
Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld. 55 kr.	Ogerska zlata renta 4%	111 gld. 95 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 35	Ogerska papirna renta 5%	100 70
Zlata renta 4%, davka prosta	113 40	4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 50
Papirna renta 5%, davka prosta	100 80	5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152 —
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	996 —	Državne srečke l. 1864., 100 gld.	182 75
Kreditne akcije, 160 gld.	318 75	Zastavna pisma avstr. ostr. zem. kred. banke 4%	96 25
London, 10 funtov strl.	119 40	Zastavna pisma	100 20
Napoleonondor (20 fr.)	9 49	Kreditne srečke, 100 gld.	188 75
Cesarski cekini	5 67	St. Genois srečke 40 gld.	63 —
Nemških mark 100	58 57		
		Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 25 kr.
		Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17 70
		Rudolfove srečke, 10 gld.	23 50
		Salinove srečke, 40 gld.	68 —
		Windischgrazove srečke, 20 gld.	64 50
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 75
		Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2020	—
		Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	99 25
		Papirni rubelj	1 21 1/2
		Laških lir 100	46 —

MERCUR

menjarnična delniška

družba na Dunaju,

I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem

listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute

in devize.

Razna naročila izvrše se najtežnje.

Za nalaganje glavne priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komer-

cionalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne

banke z 10% premijo.

Na to papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podruž-

nice njene.

Državna dobrodelna loterija.

Žrebanje dne 23. junija.

Glavni dobitok 60.000 gld.

v 4% ogerskih zemljiščnodveznih obligacijah.

1 srečka gld. 2.—; 2 srečke le gld. 3.60; 3 srečke le gld. 9.—;

10 srečk le gld. 17.—.